

Lijst met Tandheelkundige benamingen

Snijtanden	incisieven	I,i
Hoektanden	cuspidaten	C,c
Kiezen	molaren	M,m
Kleine kiezen	premolaren	P
Boven	superior	s
Onder	inferior	i
Rechts	dexter	d
Links	sinister	s

A

Abces	zwellling met pus (etter) erin
Abfractie	een slijtage die ontstaat wanneer er grote krachten op bepaalde elementen komen (knarsen), hierbij kunnen stukken glazuur van de tandhals afbreken
Abrasie	afslijten van tanden en kiezen door schurende werking van voorwerpen (zoals poetsen met een tandenborstel)
Abrasieve tandpasta	in iedere tandpasta bevinden zich abrasieve partikels (deeltjes). Afhankelijk van de grootte en hardheid van deze deeltjes wordt de abrasie waarde van een tandpasta bepaald. Hoe lager deze waarde, hoe beter de tandpasta het glazuur verzorgt.
Abutment	“opbouw schroef” om een kroon of brug vast te zetten aan een implantaat
Amalgaam	vulmateriaal dat bestaat uit zilver/ tin en kwik. Bekend om de grijze vullingen
Antibiotica	middel om bacteriële infecties te bestrijden
Anesthesie	verdoving
Apex	wortelpunt
Apexresectie	operatie waarbij de wortelpunt wordt verwijderd
Avitaal	element waarvan de zenuw is afgestorven (dood element)

B

Bacteriën	niet waarneembare micro-organismen
Bitewing	röntgenfoto (kan o.a. gebruikt worden ter beoordeling van proximale cariës)
Botresorptie	afbreken / oplossen van het kaakbot
Brug	wordt toegepast als er een of meerdere tanden of kiezen missen. Het diasteem van ontbrekende tanden/kiezen wordt door een brug opgevuld
Bruxisme	andere benaming voor tandenknarsen
Buccaal	naar de wang gekeerd

C

Cariës	tandbederf
Caviteit	andere benaming voor gaatje
Cervix	tandhals. Overgang van de tandkroon naar de tandwortel
Chloorhexidine	remt de vorming van tandplak
Composiet	vulmateriaal, wordt gebruikt voor witte vullingen
Cuspidaat	hoektand

D

Dentine	tandbeen
Dentitie	gebit
Demineralisatie	onttrekking van mineralen uit het glazuur
Diabetes	ziekte waarbij het lichaam de bloedsuikerspiegel niet meer zelf in evenwicht kan houden.
Distaal	approximaal vlak van een element dat naar de keel is gericht

E

Element	andere benaming voor tand/kies
Endo	wortelkanaalbehandeling
Endodontologie	wetenschap die zich bezighoudt met het behandelen van de doorbloede weefsels (pulpa) in een element (tand/kies)
Enzymen	organische moleculen die biologische reacties mogelijk maken of versnellen zonder daarbij zelf verbruikt te worden of van samenstelling te veranderen.
Etsen	opruwen van het glazuur
Erosie	slijtage van gebitselementen door zuur (zure voeding/ dranken)
Excaveren	verwijderen van cariës in een tand
Extractie	verwijderen/ trekken van een tand /kies

F

Fissuur	natuurlijk voorkomende groef op kauwvlak van een kies
Fluoride	stof die tanden beschermt tegen gaatjes
Frame prothese	gedeeltelijke uitneembare prothese van metaal waarbij één of meerdere tanden en kiezen worden vervangen
Front	voortanden (incisieven en cuspidaten)

G

Gebitsprothese methode

om enkele (partiële prothese) of alle tanden te vervangen. Een volledige prothese wordt ook wel kunstgebit genoemd. Een volledige prothese wordt gemaakt van kunsthars (acryl).

Glazuurweefsel

waarmee de kroon van het element bedekt is. Dit is de beschermlaag van de tand/kies

Gingiva	tandvlees
Gingivitis	ontsteking van het tandvlees
Gnatoloog	tandarts die gespecialiseerd is in de behandeling van klachten die samenhangen met het kauwstelsel

H

Halitose vorm van een slechte adem die meestal wordt veroorzaakt door bacteriën in de mond

I

Implantaat kunstwortel die in het kaakbot geplaatst wordt. Dient als vervanging van een echte wortel van een gebitselement

Implantoloog tandarts die zich gespecialiseerd heeft in het plaatsen van implantaten

Incisaal de snijrand van een incisief

Incisief snijtand

Interdentaal ruimte tussen de tanden en kiezen

Intrinsieke verkleuring

verkleuringen van het glazuur en het tandbeen (dentine)

K

Kroon kunstmatig kapje van metaal of porselein dat over een tand of kies wordt geplaatst

Kroon, natuurlijk deel van de tand dat in de mond zichtbaar is

L

Linguaal vlak van een element dat naar de tong is gericht

M

Mediaanlijn middenlijn van de kaak of element

Mesiaalproximaal vlak van een element dat naar voren is gericht

Micro-organisme kleine levende organismen zoals bacteriën en schimmels.

Molaar kies

Musculus spier

N

Nervus zenuw

O

Occlusaal kauwvlak van een (pre)molaar

Occlusie onderkaak elke vorm van statisch contact tussen de tandboog van de bovenkaak en

Orthodontist tandarts die gespecialiseerd is in de behandeling van het rechtzetten van scheve tanden en kiezen en beïnvloeden van de positie van de kaken.

P

Palatum gehemelte

Palatinaal vlak van een element naar het gehemelte gericht

Parallel evenwijdig

Parodontitis ontsteking van het parodontium. (een voortschrijdende tandvleesontsteking)

Parodontoloog tandarts die zich gespecialiseerd is en zich bezighoudt met de diagnose en behandeling van ernstig parodontale aandoeningen

Parodontium fundament van de tanden / kiezen. Het bestaat uit tandvlees, parodontaal ligament (wortelvlies), wortelcement, kaakbot en de alveolaire mucosa.

Pocket ruimte tussen tand en tandvlees. De term pocket wordt in de praktijk gebruikt in een ongezonde situatie namelijk als de pocket dieper is als de normale 3 mm.

Premolaar kleine kies

Prothese kunstgebit

Pulpa bindweefsel in de pulpaholte waarin zich bloedvaten, lymfevaten en zenuwen bevinden

Pulpakamer deel van de pulpaholte dat zich in de kroon bevindt

Pulpitis ontsteking van de pulpa

R

Radix	wortel, gedeelte van het element waarmee het bevestigd is in de tandkas.
Remineralisatie	dit is een proces wat plaatsvindt na demineralisatie. Hierbij slaat het opgelost mineraal weer neer op en in het glazuur van gebitselementen
Retentie draad	vaste draad/spalkje achter de tanden om behaalde resultaat van de tanden na beugelbehandeling vast te houden.
Resorptie	oplossen van tandmateriaal

S

Scalen	verwijderen van tandsteen op tanden en kiezen
Schisis	Grieks woord voor spleet. Aangeboren spleetafwijkingen aan lip en/of kaak en/of gehemelte.
Sealen	verzegelen, het aanbrengen van een beschermende laag op de kauwvlakken van kiezen om de kiezen te beschermen tegen gaatjes
Smaakpapillen	kleine bultjes op de tong.
Sinus	holte
Subgingivaal	onder het tandvlees
Supragingivaal	boven het tandvlees

T

Tandplaque	een zachte kleverige laag die bestaat uit bacteriën. Tandplaque veroorzaakt gaatjes en parodontale afwijkingen
Tandsteen	tandplaque dat onder invloed van het speeksel verkalkt is

V

Vestibulair	dezelfde zijde als buccaal en labiaal
--------------------	---------------------------------------

X

Xerostomie	droge mond door onvoldoende speekselvorming
Xylitol	een natuurlijke zoetstof die voorkomt in vezels van groente en fruit. Bij de consumptie wordt xylitol vrijwel niet omgezet in zuur. Hierdoor is deze stof minder schadelijk voor het gebit dan suiker of andere zoetstoffen.

Z

Zuurstoot	proces waarbij bacteriën in de mond de in het voedsel aanwezige suikers omzetten naar zuur. Dit zuur vreet het tandglazuur aan en vindt vooral plaats tijdens het eten tot een half uur erna.
------------------	---

Vlakken van tanden en kiezen

Occlusaal	kauwvlak van kiezen
Incisaal	snijrand van snijtanden en hoektanden
Mesiaal	vlak van een element dat naar voren is gericht
Distaal	vlak van een element dat naar de keel is gericht
Buccaal	vlak van een element naar de wang gericht
Linguaal	vlak van een element naar de tong gericht
Palatinaal	vlak van een element naar het gehemelte gericht, dus de binnenzijde van tanden en kiezen in de bovenkaak.
Approximaal/ interdentaal	mesiale en distale vlakken samen
Apicaal	in de richting van de wortelpunt
Labiaal	aan de lipzijde
Vestibulair	dezelfde zijdes als buccaal en labiaal

